AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3001/2026. (X. 6.) AB HATÁROZATA

bírói döntés megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Schanda Balázs*, *dr. Sonnevend Pál*, *dr. Szomora Zsolt Tamás* és *dr. Varga Réka* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával; valamint *dr. Czine Ágnes*, *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó*, *dr. Kovács András György* és *dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.ll.21.226/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján (dr. Szepesházi Péter egyéni ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.ll.21.226/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.

[2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] Az indítványozók (perben felperesek) közvetlen szomszédja az alapügy alperese, akinek ingatlanával az indítványozók lakóépületének fala közös telekhatáron áll. A területet – az utca többi ingatlanjához hasonlóan – csapadék elvezetése miatt fel kellett tölteni. Az alperes azonban nem feltöltötte ingatlanát, hanem árokkal kívánta kivezetni a hozzá odafolyó csapadékot.

[4] Az indítványozók az alperesi telek csapadékelvezetési hiányosságai, a lakóingatlanukban tapasztalt változások (falak vizesedése, padlózat süllyedése, repedése és kongása, hidegburkolat repedése és kopogása, stb.), a keletkezett károk miatt több eljárást kezdeményeztek (birtokvédelmi eljárás, önkormányzat felé tett írásbeli panasz az épületük károsodása miatt, birtokháborítási per, végrehajtási eljárás, előzetes bizonyítási eljárás).

[5] Majd az indítványozók az alperessel szemben kártérítés iránti keresetet nyújtottak be a Székesfehérvári Járásbírósághoz. Az indítványozók szerint az ingatlanjukban keletkezett károk helyreállítására szükséges javítási költségek megtérítésére az alperes köteles, mert a kárt ő okozta. Az indítványozók – egyebek mellett – az I. rendű felperes indítványozó által, a javításokhoz felvett banki kölcsönt is a kár körében értékelendőnek tarották. Az alperes a kereset elutasítását kérte, mindenekelőtt elévülési kifogással élt. Az alperes az indítványozók követelése elévülésére hivatkozott, arra, hogy az bírósági úton már nem érvényesíthető. A Székesfehérvári Járásbíróság 19.P.20.850/2023/29. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az alperes elévülési kifogását vizsgálta, és arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók kárkövetelése elévült, az elévülés nyugvása nem volt megállapítható.

[6] Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.105/2024/6. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta. Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a jogi következtetést, hogy az indítványozók igénye elévült, és annak nyugvása sem állapítható meg.

[7] A jogerős ítélet ellen az indítványozók felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztettek elő a Kúriánál. Az indítványozók utóbbi kérelmüket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi

CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (3) bekezdésére – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre – alapították. Az indítványozók szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a Kúria Pfv.20232/2023/7. számú, valamint a Kúria Gfv.30034/2023/10. számú precedensképes döntését.

[8] A Kúria a Pfv.II.21.226/2024/4. számú végzésével a felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta. A Kúria végzése indokolásában kifejtette, „[a] felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény […] 5. pontja szerint a Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdés alapján a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a BHGY-ben [Bírósági Határozatok Gyűjteményében] 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A PK vélemény 1. pontjához fűzött – az 5. pont tekintetében is irányadó – indokolás szerint elvi jelentőségű jogkérdésnek minősül minden olyan jogkérdés, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel összefügg” (Kúria végzése, Indokolás [7]). A Kúria szerint „a Pp. 409. § (3) bekezdésére való hivatkozás esetén a félnek a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében azt kell alátámasztania, hogy egyrészt az ügyben valamely elvi jelentőségű jogkérdés, vagyis az adott ügyön túlmutató jelentőségű jogértelmezési kérdés merült fel, másrészt pedig, hogy e jogkérdés tekintetében a jogerős határozat ellentétes a Kúria közzétett határozatával” (Kúria végzése, Indokolás [8]).

[9] A Kúria hiányolta, hogy az indítványozók nem jelölték meg konkrétan, hogy pontosan mely, az ügyben felmerült elvi jelentőségű jogkérdésben kérték a Kúria állásfoglalását. A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iráni kérelmük tartalma alapján – a tartalom szerinti elbírálás elvét követve – megállapította, hogy az indítványozók valójában a jogerős ítélet okszerűtlen, iratellenes voltát sérelmezték. „Az azonban, hogy egy adott konkrét ügyben a bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította-e meg, és abból okszerű következtetéseket vont-e le, nem elvi jelentőségű, hanem az ügy érdemére tartozó mérlegelési kérdés, amely nem érinti a bírói gyakorlat egységességét, és így a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének alapjául sem szolgálhat (vö. Pfv.ll.20.640/2021/2.)” (Kúria végzése, Indokolás [9]).

[10] 2. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkoztak az alábbiak szerint.

[11] 2.1. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való joguk sérelmét az indítványozók abban látták, hogy a pervesztesség befolyásolta a kölcsönszerződésből fakadó fizetési kötelezettséget, ideértve a perköltség-teljesítési kötelezettséget, ezek végrehajthatóságát, a vagyoni hátrány pedig a tulajdonhoz való jogukat sérti.

[12] 2.2. Az indítványozók szerint a Kúria a rá vonatkozó eljárási szabályok (409.–415. §§) *contra legem* önkényes jogértelmezésével, szelektív jogalkalmazásával, és ezáltal az indítványozókat rendkívüli jogorvoslati eljárásból való kizárásával az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat és a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogukat megsértette.

[13] Az indítványozók az önkényes mérlegelés tilalmának megsértését a Kúria alábbi következtetéseiben látták: „a Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul”; „a Pp. 409. § (3) bekezdésére való hivatkozás esetén a félnek a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében azt kell alátámasztania, hogy egyrészt az ügyben valamely elvi jelentőségű jogkérdés, vagyis az adott ügyön túlmutató jelentőségű jogértelmezési kérdés merült fel, másrészt pedig, hogy e jogkérdés tekintetében a jogerős határozat ellentétes a Kúria közzétett határozatával”. A Kúria az eljárási jogszabályi követelményeken (Pp. 409. §, Pp. 410. §) túlterjszekedett, és a Pp. 409. § (3) bekezdésében nem rögzített többletkövetelményeket támasztott. A többletkövetelmények támasztásával a Kúria lényegében jogot alkotott, amely egyúttal az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében rögzített hatalommegosztás elvébe is ütközik.

[14] Az indítványozók – az alkotmányjogi panaszban kifejtettek alapján – az engedélyezés iránti kérelmükben megjelölték a Kúria megsértett és közzétett határozatait, és indokolták azt, hogy ezen határozatokat a jogerős ítélet miben sérti. Az indítványozók szerint a Pp. 409. § (3) bekezdése elvi jelentőségű sérelmet nem nevesít, annak megjelölését nem írja elő.

[15] Az indítványozók szerint „levonható az a következtetés, hogy a Kúria támadott végzésének azon része, amely szerint ha a felperes a Pp. 409. § (3) bekezdésére hivatkozással a felülvizsgálat engedélyezését kérelmezi, de nem adja indokát annak, hogy »az ügyben valamely elvi jelentőségű jogkérdés, vagyis az adott ügyön túlmu-

tató jelentőségű jogértelmezési kérdés merült fel«, és ezért hivatkozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem felel meg a Pp. 409.§ (3) bekezdésében, valamint a 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontjában megfogalmazott kritériumnak, *contra legem* jogértelmezés".

[16] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria által is hivatkozott 1/2021. (VII. 12.) PK véleménnyel (a továbbiakban: PK vélemény) kapcsolatban idézték az Alkotmánybíróság 3002/2025. (I. 21.) AB határozatát (a továbbiakban: Abh.), utalva az ügyükkel való azonosságra.

[17] Az indítványozók sérelmezték azt is, hogy a Kúria a Pp. 415. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján az indítványozókat a kérelem törvényi követelményeknek megfelelő kiegészítésére nem hívta fel.

[18] A Pp. 410. §-ának önkényes értelmezése, valamint a Pp. 415. §-ában foglaltak mellőzése kérdésében az indítványozók szerint önkényesen, alaptörvény-ellenesen vonták el jogorvoslathoz való jogukat.

[19] Az indítványozók az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 6. és 13. cikkének, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájának sérelmére is utaltak.

II.

[20] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik."

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez, valamint a készpénzzel történő fizetéshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
[…]
(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti."

[21] 2. A Pp.-nek az ügy elbírálása szempontjából releváns rendelkezései:

„409. § [A felülvizsgálat kivételes engedélyezésének feltételei]
(1) Ha a felülvizsgálatnak a 408. § alapján nem lenne helye – ugyanakkor törvény a felülvizsgálatot más okból nem zárja ki – a felülvizsgálatot a Kúria a (2) bekezdés szerinti esetekben engedélyezheti, a (3) bekezdés szerinti esetben engedélyezi.
[…]
(3) A Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér."

„410. § [Az engedélyezés iránti kérelem]
(1) A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a fél az elsőfokú bíróságnál, az ítélet közlésétől számított negyvenöt napon belül terjesztheti elő.
(2) A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben meg kell jelölni:
a) azt az ítéletet, amellyel szemben a fél a felülvizsgálat engedélyezését kéri,
b) az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabály pontos megjelölésével, és
c) az engedélyezést megalapozó
[…]
cd) – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér."

„411. § [Döntés a felülvizsgálat engedélyezéséről]
(1) Ha a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálásra alkalmas, a Kúria háromtagú tanácsban, tárgyaláson kívül, harminc napon belül határoz a felülvizsgálat engedélyezéséről vagy annak megtagadásáról."

III.

[22] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján mindenekelőtt megvizsgálta, hogy teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának Abtv.-ben meghatározott feltételei.

[23] 1. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be. Az indítványozók jogi képviselője meghatalmazását csatolta.

[24] Az indítványozók indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük – mivel az alapeljárás I. és II. rendű felperesei voltak – fennáll.

[25] 2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont], hogy az indítványozók Alaptörvényben biztosított joguk sérelmére hivatkozzanak. Az Alaptörvény C) cikke nem tartalmaz az indítványozók számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani nem lehet {lásd például: 3033/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [21]}. Ezért az indítvány ezen eleme érdemben nem vizsgálható.

[26] Az indítványozók a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont].

[27] 3. Az indítványozók a támadott bírói döntés EJEE 6. és 13. Cikkét sértő voltára is utaltak. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja, valamint az Abtv. 32. §-a alapján az Alkotmánybíróság hatásköre a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatára terjed ki, és arra is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör indítványára {lásd hasonlóan: 1013/2026. (I. 26.) AB végzés, Indokolás [29]}. A bírói döntések nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Alaptörvény 24. cikke és az Abtv. alapján az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel {lásd hasonlóan: 3242/2025. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [31]}.

[28] 4. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak megfelel. Az indítvány megjelöli azt a törvényi rendelkezést, amely az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); az eljárás megindításának indokait, és az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét [XIII. cikk (1) bekezdés (tulajdonhoz való jog), XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, jogorvoslathoz való jog)]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést (Pfv. II.21.226/2024/4. számú végzés); az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével. Nem felel meg a határozottság követelményének az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító elemében. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3102/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [24]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az indítványozók pervesztességük miatti, a kölcsönszerződésből fakadóan fizetési kötelezettségük és perköltség-teljesítési kötelezettségük keletkezése által okozott vagyoni hátrányra hivatkoztak anélkül, hogy megfelelő, alkotmányjogi szempontból releváns érvelést adtak volna elő arra, hogy a Kúria támadott végzése az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében garantált tulajdonhoz való joggal miért ellentétes (lásd hasonlóan: Abh., Indokolás [25]). Ez az indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolási kötelezettségnek, ezért érdemben nem vizsgálható.

[29] 5. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként támasztja azt, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.

[30] Az ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény ellenesség kételyét veti fel, hogy a Kúria a PK véleményre is alapított döntésével eloldotta-e magát a Pp. szabályaitól, ezzel az alaptörvény-ellenesség szintjét elérő *contra legem*, önkényes jogalkalmazást megvalósítva.

[31] 6. Ezért az Alkotmánybíróság teljes ülése az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

[32] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.

[33] 1. Az indítványozók azt kifogásolták, hogy a Kúria a Pp. felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályait önkényesen értelmezte, a Pp. 409. § (3) bekezdése szövegén túlterjeszkedett, mert többletkövetelményként megkövetelte, hogy a kérelemben – a törvényben szereplő feltételeken túl – meg kell jelölni azt az ügyben felmerült elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a Kúria állásfoglalását kérik. A Kúria ezzel megsértette az indítványozók Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.

[34] Az indítványozók érvelése alapján az Alkotmánybíróság először a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal (önkényes, vagy kirívóan hibás *contra legem* jogalkalmazás), valamint a jogorvoslathoz való joggal (a rendkívüli jogorvoslatok) kapcsolatban kialakított releváns gyakorlatát tekintette át.

[35] 1.1. Mindenekelőtt hangsúlyozandó, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének" {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[36] Önmagában az, hogy az indítványozók az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magukra nézve sérelmesnek tartják, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek {3263/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [29]; 3029/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]; 1049/2026. (II. 11.) Indokolás [32]}.

[37] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy állandó gyakorlatának megfelelően nem rendelkezik hatáskörrel a rendes bíróságok törvényességi vizsgálata körében értékelendő kérdések megválaszolására, így nem hivatott annak vizsgálatára, hogy a Pp. felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályaiban rögzített feltételek a konkrét ügyben fennálltak-e {lásd hasonlóan: 3095/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [24]}.

[38] A Kúria támadott végzésében – az indítványozók által többször is hivatkozottokkal ellentétben – a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nem visszautasította, hanem a felülvizsgálatot megtagadta. A felülvizsgálat megtagadásának alapja az volt, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállta a Kúria szerint nem volt megállapítható. A jogkérdésben való eltérés feltételeinek vizsgálata olyan szakjogi, törvényességi kérdés, amelyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül {lásd hasonlóan: 3095/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [26]}.

[39] 1.2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban, hasonló ügyben az alábbiak szerint foglalta össze önkényes, vagy kirívóan hibás *contra legem* jogalkalmazás vonatkozó gyakorlatát.

[40] „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a *contra legem* jogértelmezés kivételes esetekben, szigorú feltételek fennállása esetén felemelkedhet az alkotmányjogilag is értékelhető szintre, és sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat a *contra legem* bírói döntések alaptörvény-ellenessé *(contra constitutionem)* válásának feltételeiként azonosította, hogy az eljárt bíróság az ügyet az alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával, azzal ellentétes bírói gyakorlatra tekintettel bírálta el és ennek okairól az indokolási kötelezettséget sértő módon nem adott számot; {Indokolás [21]–[31].} E feltételek megerősítése mellett a 23/2018. (XII. 28.) AB határozat arra is rávilágított, hogy »[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek« (Indokolás [26]); és hangsúlyozta, hogy *contra constitutionem* önkényessé – és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértővé – válik az a bírói döntés, amely kilép az Alaptörvény e cikke által előírt jogértelmezési keretből {Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság későbbi határozataiból is az szűrhető le, hogy hasonló esetekben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme akkor állapítható meg, ha – előfeltételként – kimutatható a bírói jogértelmezés *contra legem* jellege; továbbá ezt fokozza akár a kimutatható jogalkalmazói önkény (az Alaptörvénnyel vagy az alkalmazandó jogszabállyal, annak értelmezési tartományával való szándékos, tudatos szembehelyezkedés, a szabályozás felülírása, kitágítása, szűkítése), akár a jogértelmezés valamilyen kirívóan hibás (alapjogi relevanciát elérő, vagy az Alaptörvény értelmezési szabályával összeférhetetlen) jellege; és mindezekre a bírói döntés indokolásából nem tűnik ki megfelelő magyarázat. {lásd

például: 26/2022. (XI. 3.) AB határozat, Indokolás [21]–[25]; 11/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [48]–[52]; 3082/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [21]–[22]; 3113/2024. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [25]; 3220/2024. (VI. 25.) AB határozat, Indokolás [50]}" (Abh., Indokolás [32]–[33]).

[41] 1.3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében elismert jogorvoslathoz való jog tartalma szerint az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét foglalja magában. „A jogorvoslathoz való jog – mint alapvető jog – így csak a rendes jogorvoslatra vonatkozik. Az Alkotmánybíróság álláspontja értelmében a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely nem hozható összefüggésbe az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével. Rendkívüli jogorvoslatra (felülvizsgálatra) senkinek sincs az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből levezethető alapjoga" {Abh., Indokolás [34]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [35]}.

[42] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlattal rendelkezik ugyanakkor abban is, hogy „amennyiben a jogalkotó mégis megteremtette a rendes jogorvoslaton felüli, valamely további jogorvoslat lehetőségét, abban az esetben ez a jogalkotói döntés e jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön {lásd: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; legutóbb: 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [27]}" {3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [39]}. „Hiába nem következik tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből kényszerítően az egyfokú rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása, ha a jogalkotó azt mégis biztosította, a vonatkozó szabályozásnak összhangban kell állni az Alaptörvény rendelkezéseivel" {3223/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [31]}.

[43] 2. Az Alkotmánybíróság az előbbiekben ismertetett gyakorlata alapján vizsgálta a Kúria végzését.

[44] 2.1. Az Alkotmánybíróság elsőként annak vizsgálatát végezte el, hogy megállapítható-e a Kúria *contra legem* jogértelmezése.

[45] A Kúria végzése indokolásának [7]–[8] bekezdésében arra az álláspontra jutott – a PK vélemény 5. pontja, valamint az 1. pontjához fűzött, az 5. pont tekintetében is irányadó indokolása alapján –, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésére való hivatkozás esetén a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben a félnek (egyrészt) azt kell alátámasztania, hogy az ügyben elvi jelentőségű jogkérdés, az adott ügyön túlmutató jelentőségű jogértelmezési kérdés merült fel.

[46] A PK vélemény kúriai döntésben idézett 5. pontja szerint „[a] Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a BHGY-ben 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul". Míg a Kúria szerint irányadó 1. ponthoz fűzött indokolás alapján „[e]lvi jelentőségű jogkérdésnek minősül minden olyan jogkérdés, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel összefügg".

[47] Ezekhez képest a Pp. idézett – felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem elbírálásakor hatályos és alkalmazandó – 409. § (1) és (3) bekezdései szerint, azok megfogalmazása alapján, ha a felülvizsgálatnak a 408. § alapján nem lenne helye, a Kúria mégis „engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér". Ilyen esetben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben – a Pp. 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontja értelmében – meg kell jelölni „a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér".

[48] A Pp. rendelkezései alapján a felülvizsgálat engedélyezésének feltétele a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti esetben a „jogkérdésben való eltérés". Az eljárási törvény a Pp. 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontja is a közzétett kúriai határozat azon részének megjelölését várja el, amelytől a támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér.

[49] Az eljárási törvény nem támasztja tehát feltételként a kérelmezők elé az ügyön túlmutató, elvi jelentőségű jogkérdésben való eltérés alátámasztását. Az elvi jelentőségű jogkérdést mint követelményt a PK vélemény tartalmazza, és a Kúria erre alapította a Pp. 409. § (3) bekezdésének értelmezését, és támasztotta követelményként az ügyön túlmutató, elvi jelentőségű jogkérdésben való eltérés alátámasztását. Ezekből adódóan megállapítható, hogy a Kúria a Pp. szövegét – *contra legem* – kiegészítette, ahhoz többletkövetelményt határozott meg.

[50] 2.2. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a Kúria jogértelmezése önkényesnek vagy – alapjogi relevanciát elérően – kirívóan hibásnak tekinthető-e, hogy a hatékony és ténylegesen érvényesülő (rendkívüli) jogorvoslat lehetősége biztosított volt-e.

[51] Az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése szerint általánosan kötelező magatartási szabályt csak jogszabály állapíthat meg, melyek taxatív felsorolását a (2) bekezdés tartalmazza. Ebben a felsorolásban a kollégiumi vélemény nem szerepel. „A kollégiumi vélemény tehát nem jogszabály, annak célja nem egy normatív szabályozás megalkotása; sem az Alaptörvény, sem sarkalatos törvény a kollégiumi vélemények kötelező erejét nem mondja ki {3450/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}" {3338/2024. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [33]}.

[52] A bíróságokra kötelező jogértelmezést a Kúria az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerinti feladatkörében eljárva hozhat a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján jogegységi határozat, vagy a 41/D. § (5) bekezdése szerinti jogegységi hatályú határozat formájában. Hasonló szerepet töltenek be a BHGY-ben közzétett határozatok is a Bszi. 32. § (1) bekezdés *b)* pontja értelmében. A kollégiumi vélemény ebbe a kategóriába sem tartozik. A Bszi. 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria kollégiuma az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben. „A kollégiumi vélemény – nevéből is adódóan – csupán vélemény, vagyis formálisan nem kötelező erejű aktus" {3338/2024. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [34]}.

[53] Az Alkotmánybíróság 3417/2024. (XI. 28.) AB határozatában a PK véleményt illetően hangsúlyozta, hogy „az indokolás alapjaként hivatkozott PK véleményben kialakított jogértelmezés még a bíróságok számára sem kötelező, a jogalkalmazás során »értelmezési segédlet«-ként vehető figyelembe. A kollégiumi vélemény *quasi* jogi norma rangjára emelve, azaz közkötelező erejű normaként való alkalmazása és hivatkozása a jogbiztonságot, a bírói döntések transzparenciáját és kiszámíthatóságát veszélyeztetheti" (Indokolás [45]). Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a támadott végzésben hivatkozott PK vélemény nem jogértelmezést, hanem valójában jogalkotást valósított meg, mindez azt is eredményezte, hogy alapjogok gyakorlását és érvényesülését hátrányosan érintő módon szűkítette a vagyonjogi perekben hozott, érdemben felülvizsgálható bírói döntések körét (Indokolás [45]).

[54] Hasonló helyzetet idézett elő az Alkotmánybíróság szerint a Kúria PK véleményre támaszkodó érvelése az Abh.-ban vizsgált ügyben, „amikor nem észlelte azt, vagy nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésében, valamint a 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontjában írt engedélyezési feltételekhez képest a (bíróságok számára sem kötelező értelmezési segédletnek minsülő) PK vélemény a törvényben nem szereplő többletkövetelményt fogalmazott meg". Az Abh.-ban megállapítottak szerint a Kúria a PK vélemény 5. pontja által a Pp. szabályaihoz „hozzátoldott" többletkövetelménnyel, és ennek a Kúria által történt meghivatkozásával és alkalmazásával a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben felhívható okok – és ezzel a Pp. 409. § (3) bekezdésének alkalmazási – köre leszűkült, amely egyben leszűkítette a felülvizsgálatnak mint rendkívüli perorvoslatnak az igénybevételi lehetőségét, hozzáférhetőségét is. „A felülvizsgálat kivételes engedélyezése okainak *contra legem* szűkítésén keresztül a felülvizsgálat igénybevétele lehetőségének a korlátozása nem egyeztethető össze a hatékony és tényleges jogorvoslat követelményeivel, sőt kifejezetten e követelmények ellenében hat" (Abh., Indokolás [45]–[46]).

[55] A támadott végzés értelmében az indítványozók nem jelölték meg konkrétan, hogy pontosan mely, az ügyben felmerült elvi jelentőségű jogkérdésben kérték a Kúria állásfoglalását. A Kúria tehát az elvi jelentőségű jogkérdés megjelölését hiányolta, illetve a Kúria szerint a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalma alapján az indítványozók a jogerős ítélet okszerűtlen, iratellenes voltát sérelmezték. A Kúria az abban sérelmezett kérdést pedig nem elvi jelentőségűnek, hanem az ügy érdemére tartozó mérlegelési kérdésnek tekintette, amely nem érintette a bírósági gyakorlat egységességét. A Kúria döntését végeredményben a Pp. 409. § (3) bekezdése és 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontja helyett, a Pp.-ben nem szereplő, a fentiek alapján nem kötelező erejű, a bíróságok számára csupán értelmezési segédletként figyelembe vehető PK véleményben meghatározott követelménynek való megfelelés hiányára alapította. Ezzel a Kúria a törvénytől eloldotta magát, leszűkítve a Pp. szabályainak – a Pp. 409. § (3) bekezdésének – alkalmazhatóságát, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben felhívható okok körét.

[56] Az Abh. megállapítása alapján az ilyen – a felülvizsgálat kivételes engedélyezési szabályait egy többletkövetelménnyel szigorító, az indítványozók esetében a rendkívüli jogorvoslat lehetőségétől való elesést eredményező – *contra legem* jogértelmezés nem egyeztethető össze a hatékony és tényleges jogorvoslat követelményeivel.

[57] A szigorító jogértelmezés indokolása körében az Alkotmánybíróság utal korábbi gyakorlatára: az Alkotmánybíróság szerint a jogalkotó által megteremtett rendkívüli jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó követelményekből „mindenképpen következik a Kúria arra vonatkozó alkotmányos – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), illetve (7) bekezdéséből fakadó – kötelezettsége, hogy világosan, a lényegi kérdésekre kiterjedően, nem sematikusan, hanem a konkrét ügy sajátosságai által szükségessé tett mélységben adjon számot arról, hogy mire vonatkozó vizsgálat eredményeként, milyen szempontok alapján, mely tények figyelembevételével levont következtetések

szerint milyen okokból jutott el a felülvizsgálat megengedhetőségét kizáró döntéshez” {3417/2024. (XI. 28.) AB határozat, Indokolás [53]}.

[58] Az indokolásból kitűnik, hogy a Kúria az indítványozók felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmének tartalmi vizsgálata során az általa kötelezően alkalmazandóként figyelembe vett PK véleménynek való megfelelést hiányolta. A Kúria nem a Pp. 409. § (3) bekezdése szerint értékelte az indítványozók kérelmét. A döntésben a Kúria nem utalt a felülvizsgálat megtagadása során a törvényi feltételek hiányára, azaz, hogy a megjelölt határozatoktól a jogerős döntés jogkérdésben nem tért el, vagy a megjelölt határozatok nem tekinthetők a BHGY-ban közzétett kúriai határozatoknak.

[59] A fentiek alapján az indítványozók esetében megállapítható a *contra legem* jogértelmezés alapjogi relevanciát elérő – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sértő –, és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályával összeférhetetlen jellege, illetve az, hogy a Kúria a felülvizsgálat kivételes engedélyezési szabályait szigorító értelmezésnek a PK véleményben meghatározott követelmény hiányának megállapításán kívüli magyarázatát nem adta.

[60] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Pfv.II.21.226/2024/4. számú végzésében megjelenő *contra legem* meghatározó jogértelmezés annak kirívóan hibás, a jogorvoslathoz való jogot korlátozó volta miatt alaptörvény-ellenessé *(contra constitutionem)* vált, az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, ezért az Alkotmánybíróság a végzést az Abtv. 43. § (1) bekezdése szerint megsemmisítette.

[61] 4. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy döntése nem jelent állásfoglalást abban a – Kúria hatáskörébe tartozó – kérdésben, hogy az indítványozók felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme a Pp. 409. § (3) bekezdésében és 410. § (2) bekezdés *cd)* alpontjaiban foglaltaknak megfelel-e, és így érdemi vizsgálatra alkalmas-e vagy sem.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Kovács András György
alkotmánybíró helyett

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Sonnevend Pál
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Réka alkotmánybíró és *dr. Sonnevend Pál* alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[62] A határozat rendelkező részével egyetértünk, ugyanakkor álláspontunk szerint a kúriai végzés megsemmisítése a határozat indokolásától részben eltérő indokokkal volna megalapozható.

[63] 1. A határozat abból indul ki, hogy egyrészt a Kúria a PK véleményre való hivatkozással többletfeltételt támasztott a felülvizsgálati indítvány befogadásához, másrészt – a 3417/2024. (XI. 28.) AB határozat és az Abh.-ra hivatkozással – a Kúria a Pp. 409. § alkalmazása során nem alapozhatja döntését a PK véleményre. Véleményünk szerint a felülvizsgálat befogadásának kúriai végzésben támasztott többletfeltétele nem a PK véleményből származik, hanem közvetlenül a Kúria végzéséből, amely – a PK véleménytől is eltérve – többletfeltételt támasztott a Pp. 409. § (3) bekezdés szerinti befogadási okhoz. Emellett általánosságban nem állítható, hogy a Kúria az Alaptörvény alapján döntése indokaként ne hivatkozhatna PK véleményre.

[64] 2. A panasszal támadott kúriai végzésben fogalmi keveredés érzékelhető a „jogkérdésben eltér", illetve az „elvi jelentőségű jogkérdés" fogalmak kapcsán. A vizsgált kúriai végzés ugyanis a Pp. 409. § (3) bekezdésének alkalmazásával összefüggésben a PK vélemény 1. pontjához fűzött indokolást az 5. pont tekintetében is irányadónak minősítette (lásd a Kúria panasszal támadott Pfv.II.21.226/2024/4. számú végzés indokolása [7] bekezdésének utolsó mondatát és [8] bekezdését).

[65] A PK vélemény 1. pontja a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontját értelmezi, az 5. pontja a Pp. 409. § (3) bekezdését. Ennek megfelelően a PK vélemény 1. pontjában szereplő „elvi jelentőségű kérdés" kritériuma csak a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontja alkalmazásakor irányadó, a Pp. 409. § (3) bekezdése, és ezzel összefüggésben a PK vélemény 5. pontja alkalmazásakor nem. Ezért a PK vélemény 5. pontjának összekötése a PK vélemény 1. pontjához fűzött indokolással semmilyen módon nem következik sem a Pp. normaszövegéből, sem pedig a PK véleményből.

[66] A Pp. 409. § (3) bekezdése egyértelmű: a Kúria akkor köteles engedélyezni a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. Ehhez képest a Kúria jelen ügyben vizsgált végzésében olyan többletfeltétel („elvi jelentőségű jogkérdés") meglétét kívánta meg, amelyet a jogalkotó nem írt elő, és a PK véleményből, illetve annak indokolásából sem következik. Fontos különbség tehát, hogy nem a PK vélemény, hanem a támadott kúriai végzés ezen „tévedése" támasztott a Pp. 409. § (3) bekezdése alkalmazási körében plusz feltételt azáltal, hogy a PK véleményben a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pont első fordulatában foglalt követelményt a (3) bekezdésre alkalmazta.

[67] Tekintettel arra, hogy a többletfeltétel a Pp. 409. § (3) bekezdésben foglaltakhoz képest korlátozza, szűkíti a felülvizsgálat befogadását, a Kúria *contra legem* értelmezése egyúttal *contra constitutionem* értelmezés is, ami az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált tisztességes eljáráshoz való jogot sérti. Ezen az sem változtat, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami az Alkotmánybíróság értelmezésében nem vezethető le a jogorvoslathoz való jogból. Ha ugyanis a törvényhozó ennek a rendkívüli jogorvoslatnak a lehetőségét törvényben biztosítja, a bíróság a tisztességes eljáráshoz való jog alapján nem korlátozhatja, szűkítheti a jogorvoslati lehetőséget a törvény *contra legem* értelmezésével.

[68] 3. Véleményünk szerint a határozatban és az indítványban is hivatkozott 3417/2024. (XI. 28.) AB határozat és az Abh. – az alapprobléma eltérő jellegére tekintettel – nem szolgálhatnak minden további nélkül alapul a jelen ügy megítélésénél. Az Abh. azt mondta ki, hogy a PK vélemény 5. pontja többletkövetelményt állapított meg a jogszabályszöveghez képest, és annak az ott támadott döntésben történt alkalmazásával valósult meg az alapjogsérelem. Ugyanígy maga a PK véleményben foglalt jogértelmezés volt a 3417/2024. (XI. 28.) AB határozat tárgya. Jelen ügyben – az előzőekben kifejtettek szerint – a többletfeltétel forrása nem a PK véleményben foglalt értelmezés, hanem a támadott végzés téves megállapítása.

[69] A többségi határozatból ugyanakkor akár arra is lehet következtetni, hogy az alaptörvény-ellenességet önmagában az idézi elő, hogy a Kúria a PK véleményre alapozta döntését a jogszabály helyett. A határozatban ennek alátámasztására felhívott AB határozatok alapján ilyen következtetésre nem lehet jutni. Az idézett AB határozatok sarokpontja az volt, hogy a többletkövetelményt megfogalmazó PK véleményre hivatkozás következtében

az adott egyedi döntés leszűkítette a Pp. szerinti esetköröket (ld. pl. Abh., Indokolás [31]). A jelen határozat indokolása ezen túlmutat, és arra utal, mintha önmagában a – jelen esetben többletkövetelményt nem tartalmazó – PK vélemény kúriai végzésben történt hivatkozása lenne az alaptörvény-ellenesség alapja. Álláspontunk szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése alapján sem lehet olyan következtetésre jutni, hogy a PK vélemény alapul vétele *ab ovo* az azt hivatkozó kúriai döntés alaptörvény-ellenességét jelentené.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Sonnevend Pál
alkotmánybíró helyett

[70] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

[71] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

[72] Nem értek egyet a Kúria döntésének a megsemmisítésével az alábbiakban kifejtett indokok miatt.

[73] 1. Mindenekelőtt szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy az Alaptörvény nem tartalmaz előírást arra vonatkozóan, hogy hogyan épüljön fel hazánkban a jogorvoslat rendszere. A jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó törvényi szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket és azok igénybevételének a módját {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}. Az Alkotmánybíróság több döntésében kifejtette azt is, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan jogorvoslati eljárásokat alakítson ki, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések esetén a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják {3437/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [54]}.

[74] A felülvizsgálati eljárás a polgári perben olyan rendkívüli perorvoslat, amely a jogerős ítélettel, illetve a Pp.-ben felsorolt egyes végzésekkel szemben jogszabálysértésre hivatkozva vehető igénybe. Az Alkotmánybíróság több döntésében kifejtette, hogy a jogorvoslathoz való jog kizárólag a rendes jogorvoslatok vonatkozásában értelmezhető {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}. Ebből következően a jogalkotó döntésén múlik, hogy intézményesít-e ilyen rendkívüli jogorvoslatot vagy sem, és nagyfokú szabadsággal rendelkezik e jogorvoslat terjedelmét, feltételeit illetően is {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}.

[75] Szükséges ugyanakkor azt is hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbviteli jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható.” [42/2004. (XI. 9.) AB határozat, ABH 2004, 551, 577.]

[76] Mindebből következően a jogalkotónak széles mérlegelési lehetősége van a tekintetben, hogy a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – szabályait miként alakítja ki, a jogállamiságból fakadó elvárás ugyanakkor, hogy

a szabályozásnak egyértelműnek kell lennie, és biztosítania kell, hogy az érintettek számára kiszámítható módon tegye lehetővé a jogorvoslat igénybevételét.

[77] 2. A Kúriának a Pp. korábban hatályos 409. § (2)–(3) bekezdésén alapuló gyakorlata a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem elbírálása tekintetében következetes volt: a felülvizsgálat engedélyezésére – figyelemmel arra, hogy ezekben az esetekben a jogalkotó a felülvizsgálat lehetőségét főszabály szerint kizárta – *kivételes* esetben kerülhetett sor.

[78] A Kúria gyakorlata véleményem szerint teljes mértékben összhangban áll a Pp. érintett rendelkezései mögött meghúzódó jogalkotói szándékkal. A Pp. normaszöveg-javaslatához fűzött jogalkotói indokolás ugyanis szintén az engedélyezés kivételességét hangsúlyozza. A normaszöveg-javaslat indokolása szerint a „törvény alapján a Kúria engedélyezi a felülvizsgálat befogadását, ha azt a joggyakorlat egységének biztosítása indokolja, illetve az a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében szükséges, mivel pl. eltérő joggyakorlat még nem alakult ki, de egy új jogszabály értelmezése kúriai iránymutatást indokol. Engedélyezi a törvény szerint a Kúria akkor is a felülvizsgálatot, ha a felvetett jogsértés súlya, elvi jellege és a jogegység miatt indokolt ez, pl., ha az Alaptörvény sérelme is felmerül a jogerős határozat kapcsán."

[79] Lényegesnek tartom annak hangsúlyozását is, hogy a jogalkotó alapvetően azért vezette be a felülvizsgálati eljárás engedélyezését, hogy a Kúria – amennyiben ez a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében szükséges – az olyan ügyek tekintetében is eleget tudjon tenni az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésén alapuló feladatának, amelyekben a jogalkotó a felülvizsgálat lehetőségét kizárta. Véleményem szerint mind a Pp. szabályozása, mind az azon alapuló kúriai gyakorlat az érintettek számára az Alkotmánybíróság által meghatározott követelményeknek megfelelő módon biztosítja a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének lehetőségét.

[80] Összességében úgy gondolom, hogy a fentiekben hivatkozott jogalkotói indokok a Pp. jelen ügyben hatályos szabályozása vonatkozásában is irányadók, és egyértelműen kifejezésre juttatják az engedélyezés kivételes jellege mellett azt a szabályozási célt is, hogy alapvetően a Kúriának – az 1/2021. (VII. 12.) PK véleményen alapuló és a hivatkozott jogalkotói szándékkal összhangban álló szempontrendszeren nyugvó – mérlegelésén múlik az, hogy mit tekint olyan jogkérdésnek, amely a felülvizsgálat engedélyezését kivételesen megalapozza.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleménye

[81] A Kúria Pfv.ll.21.226/2024/4. számú végzésének megsemmisítését nem támogattam.

[82] 1. A Kúria felülvizsgálat engedélyezése tárgyában született végzéseinek alkotmánybírósági megítélése széttartó gyakorlatot mutat. A testület először 3417/2024. (XI. 28.) AB határozatában, majd az Abh.-ban foglalkozott a felülvizsgálat megtagadásának alkotmányossági vetületével, a vizsgálat eredménye mindkét esetben a Kúria végzésének megsemmisítése lett, alapvetően az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt *contra legem-contra constitutionem,* vagyis a bírói jogalkalmazás önkényességének megállapítására tekintettel. Ezt követően azonban 1049/2026. (II. 11.) AB határozatában a Kúria felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság elutasította, míg 1052/2026. (II. 11.) AB végzésével, valamint 1177/2026. (IV. 7.) AB végzésével az azonos irányú indítványokat visszautasította.

[83] 2. A Kúria felülvizsgálat engedélyezése tárgyában született végzése megsemmisítéséről rendelkező 3417/2024. (XI. 28.) AB határozathoz különvéleményt fűztem. Továbbra sem értek egyet azzal, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria végzésének törvényességi szempontú vizsgálata talaján – ti., hogy az irányadó Pp. rendelkezéseknek az megfelelt-e –, az alkotmányosság szintjére emelt következtetést von le az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmeinek kimondásával. A Kúria jelen határozattal megsemmisítésre kerülő döntésében a Pp. 409. § (3) bekezdése értelemzése során, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalmára nézve hivatkozott a PK véleményre (vö.: a Kúria Pfv.ll.21.226/2024/4. számú végzésének [7] és [8] indokolási pontjaival). Az Alkotmánybíróság azon korábbi értelemzésével értek egyet, amely szerint a PK vélemény a felülvizsgálat engedélyezésének feltételeit értelmezi {lásd a 1052/2026. (II. 11.) AB végzés, [15] indokolási pontjában foglaltakat}. A Pp. 409. § (3) bekezdése ügyben való alkalmazása során tehát „a legfőbb bírósági szerv" élve a feltételekhez kötött

felülvizsgálat adta törvényi lehetőséggel, az eljárási normát értelmezve – valamint a PK véleményre utalva – vont le következtetést az indítványozó által benyújtott kérelem tartalmának hiányosságára nézve (lásd a Kúria Pfv.ll.21.226/2024/4. számú végzésének [8] és [9] indokolási pontjait). Az Alkotmánybíróság 38/1993. (VI. 11.) AB határozatában kiemelte, hogy „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg" [ABH 1993, 256, 262.]. A „jog" eszerint az, amit a bírói gyakorlat a jogszabályból egyedi jogviták sokaságának rendezésén keresztül, lehetséges egyéb tartalmak mellett, értelmezés útján a jogszabályból kibont. Álláspontom szerint a Kúria autonómiájába tartozó kérdés 2018 januárjától, hogy hogyan értelmezi, szűkíti, avagy éppen tágítja bizonyos időszakokban, és az egyes ügycsoportok esetében a felülvizsgálati eljárás feltételeire vonatkozó törvényi kereteket.

[84] Így tehát olvasatomban nem merül fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye a jelen ügyben sem, vagyis az indítvány visszautasításának lett volna helye.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit alkotmánybíró különvéleménye

[85] Nem támogattam a határozat rendelkező részében megjelölt kúriai döntés megsemmisítését, érveimet az alábbiakban foglalom össze.

[86] 1. A határozatnak azt az elvi kiindulópontját nem cáfolom, hogy alaptörvény-ellenes lehet a Pp. normaanyagának alkalmazása körében az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény olyan értelmezése, amely az Alaptörvény XVIII. cikk (1) és (7) bekezdését sértően szűkítené a jogszabályi feltételeket. Mindazonáltal azt is szükséges hangsúlyozni, hogy a felülvizsgálat az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése és az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat alapján kívül esik a rendes jogorvoslatok körén, főszabályként arra nem terjed ki a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre. Ehhez képest is szűkebb, kivételes eset a felülvizsgálat engedélyezésének kérdésköre.

[87] 2. Meglátásom szerint ugyanakkor az Alkotmánybíróság 2017 óta [20/2017. (VII. 18.) AB határozat] adós azokkal a tesztekkel, amelyek *a)* elhatárolják a *contra legem* bírói jogértelmezés mellett – adott esetben – a *praeter legem* bírói jogértelmezés alkotmányos joghatását, valamint *b)* konzekvensen kifejtik, hogy a *contra legem* bírói jogértelmezés milyen esetben éri el a *contra constitutionem* jogértelmezés szintjét, továbbá milyen helyzetben lépi át a rendes bíróság az alkotmánykonform értelmezés határát. Mindeközben, az Alkotmánybíróság *contra constitutionem* ítélete interferál az ítélkező bíró függetlenségének alapelvével, és az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdés első mondatából következő, bíróságokra vonatkozó alkotmánykonform értelmezés szabályával. Ezért minimálisan elvárható, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági döntések alkotmányossági felülvizsgálata körében, a *contra constitutionem* minősítés estében kiszámítható, következetes gyakorlatot alakítson ki. Az adott ügy kontextusában a *b)* kérdésre koncentrálok.

[88] 3.1. Az alkotmánykonform értelmezésről általában:

[89] Az alkotmánykonform értelmezés kontextusában a rendes bíróságok és az alkotmánybíráskodás viszonyában az a klasszikus kérdés merül fel, hogy hol húzódik a (szakjogi) jogértelmezés és az alkotmányértelmezés határa, avagy milyen messzire mehet az alkotmánybíróság értelmezési elsődlegessége anélkül, hogy szuperbíráskodássá (legfelső polgári, büntető, közigazgatási stb. fórummá) válna. Amikor a bíró alkotmánykonform jogértelmezést végez, akkor különféle lehetséges értelmezési elveket követhet, ami gyakorlatilag elvezethet a norma részleges *de facto* megsemmisüléséhez konkrét ügyben, vagy kevésbé drámaian fogalmazva, a lehetséges normatartalom szűkítéséhez. Adott jogterület ágazati szabályainak értelmezése szempontjából a rendes bíróság rendelkezik szakértelemmel, ezért az alkotmánybíróságnak mindaddig el kell fogadnia a szakbírósági alkotmánykonform értelmezést, amíg a jogalkalmazás során konkrét alkotmányi – különösen alapjogi – norma sérelme nem merül fel.

[90] Eljárási szempontból úgy tehető fel a kérdés, hogy melyik az a pont, amikor a rendes bíróság bírájának önálló alkotmányértelmezés helyett az alkotmánybírósághoz kell fordulnia. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezések feltételeit meghatározva elsősorban a szakjogi alkotmánykonform értelmezést támogatja,

viszont ha a szakbíróság megalapozatlanul, észszerűtlenül használja az alkotmánykonform értelmezést, és ezért elmulasztja az alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, akkor a törvényes bíróhoz való jogot sérti meg [BVerfG, Beschluss des Ersten Senats vom 16. Dezember 2014 – 1 BvR 2142/11 – Rn. (1–103), BVerfGE 138, 64–102.]. Tartalmi oldalról pedig a törvény előtti egyenlőséget sértő, objektív mérce szerint önkényes bírói jogértelmezés jelentheti azt a fogódzót, amely az alkotmánybírósági beavatkozást megalapozza.

[91] 3.2. A *contra legem* és a *contra constitutionem* értelmezés elhatárolásának előzményei az alkotmánybírósági esetjogban:

[92] Az Alkotmánybíróság az ún. „Vadkár II." határozatban kifejezetten rögzítette, hogy a *contra legem* döntés nem szükségképpen *contra constitutionem* {29/2021. (XI. 10. AB határozat, Indokolás [28]–[30]}. Ebből természetesen nem következik általános felhatalmazás arra, hogy a rendes bíróság méltányossági okból félretegye a kötelező szabályt. Ugyanez a határozat a jogalkotói hiba vagy célszerűtlenség bírói korrekcióját is korlátozta, az alkalmazandó szabály alkotmányellenessége esetére pedig az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését jelölte meg {29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [32]–[33]}. A jóhiszemű jogvédelmi cél és a korrekció jogszerűsége ezért külön értékelendő. Ezt az olvasatot támogatja az ún. „Vizuális kultúra-ügy" is {3002/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [40]–[52]}. Az alkotmánybírósági esetjog azonban még mindig nem kiszámítható abból a szempontból, hogy melyek a – szűken értelmezendő – feltételei a *contra constitutionem* verdiktnek.

[93] 3.3. Lehetséges teszt a *contra constitutionem* bírói döntés mérlegeléséhez:

[94] Az Alkotmánybíróság a következő logikai lépéseket alkalmazhatná a konkrét ügyben is releváns szituációban. *(i)* A rendes bíróság köteles a jogszabályokat alkotmánykonform módon (Alaptörvény 25. cikk szerint) értelmezni. *(ii)* Amennyiben kétség merül fel a rendes bíróság által meghatározott értelmezései tartománnyal összefüggésben, akkor a következők megfontolása ajánlott az alkotmányossági felülvizsgálatban.
a) Előrelátható hatások tesztje: ha a bírói döntés a jogi elszámoltathatóság csökkenéséhez vezet, és nincs kompenzáló garancia, az arra utal, hogy sérül a konform értelmezés követelménye.
b) Kongruencia követelménye: ha a jogalkalmazás eredményei és a törvényi célok között következetlen eltérések vannak, és/vagy az eljárások önkényes vagy politikai kontroll eszközeivé válnak, az szintén arra utal, hogy sérül a konform értelmezés követelménye.
c) Jogértelmezési támpontok toleráns mérlegelése: a rendes bíróságok alkotmánykonform értelmezési eredménye csakis észszerű indokolással bírálható felül az alkotmánybírósági eljárásban, szükségtelen vagy aránytalan alapjogkorlátozás esetén; csupán azért nem, mert nem a preferált döntést hozta meg a rendes bíróság.

[95] 4. A fenti dogmatikai összefüggéseken túl, a konkrét ügy alkotmányossági megítélésekor annak figyelembevételét is elengedhetetlennek tartottam, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem engedélyezését illetően azt állapította meg, hogy „[a]z I-II. rendű felperesek nem jelölték meg konkrétan, hogy pontosan mely, az ügyben felmerült elvi jelentőségű jogkérdésben kérik a Kúria állásfoglalását. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmük tartalma alapján pedig – a tartalom szerinti elbírálásnak a Pp. 110. § (3) bekezdésszerinti elvét követve – az volt megállapítható, hogy valójában a jogerős ítélet okszerűtlen, iratellenes voltát sérelmezik. Az azonban, hogy egy adott konkrét ügyben a bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította-e meg, és abból okszerű következtetéseket vont-e le, nem elvi jelentőségű, hanem az ügy érdemére tartozó mérlegelési kérdés, amely nem érinti a bírói gyakorlat egységességét, és így a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének alapjául sem szolgálhat (vö. Pfv.II.20.640/2021/2.)" (Indokolás, [9]).

[96] Mindezek alapján a Kúria az engedélyezés lehetőségének vizsgálatakor nem a jogkérdés elvi súlyának tulajdonított döntő jelentőséget, hanem annak, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelme valójában nem jogsérelem orvoslására irányult, hanem a bíróság által megállapított tényállás és a bizonyítékok felülmérlegelésére.

[97] 5. Álláspontom szerint a többségi határozat a bírói döntések *contra constitutionem* jellegének megítéléshez szükséges következetes, bírói gyakorlatot orientáló és dogmatikailag megalapozott teszt kidolgozásának és alkalmazásának hiányában, valamint a konkrét ügy egyedi sajátosságaira tekintettel nem tudta meggyőzően igazolni, hogy a Kúria döntése alaptörvény-ellenes lenne.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

[98] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2026. szeptember 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Kovács András György
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/983/2025.

• • •